

Kan den grønlandske kultur bestå?

Af Aviaja Lyberth Hauptmann,

19. marts 2013 kl. 11:16

Fra ing.dk

Grønlands**bloggen**

Sidste uges valg i Grønland (marts 2013 red.) medbragte en spændende debat om, hvad grønlandsk kultur er. Som en debattør på bloggen spurgte, er det så det samme som dansk folkedans og salmesang, noget vi alle ved eksisterer, men kun få praktiserer?

Nej.

Grønlandsk kultur er efter min mening alt det, som findes i den grønlandske hverdag, og som ikke kan udstilles på museum. Det er forholdet til ens familie, til ens venner og måden man er sammen på. Det er også forholdet til naturen i Grønland, som er en uundgåelig del af vores opvækst og tilværelse.

Den del af den grønlandske kultur, som ville kunne sættes på museum, har allerede den ene fod inden for museumsdøren. Der er f.eks. mange grønlændere, der aldrig har kørt med hundeslæde. Til stor forundring for danskeren som, for nogles vedkommende, forestiller sig at vi bruger slæden som daglig transportmiddel fra iglo til iglo. Det er i øvrigt nok også de færreste, der ville vide, hvordan man byggede en iglo.

Begge typer af kultur er værd at bevare og huske på, men man må ikke forveksle den ene med den anden, når man kæmper for bevarelse af kulturen på bekostning af udviklingen. Alle nationer må før eller siden sætte dele af deres kultur på museum. Men der er også i ethvert samfund en essentiel kultur, der er grundlæggende vigtig for samfundets identitet, og det er nødvendigt at integrere denne kultur i samfundsudviklingen for at samfundet er i stand til overhovedet at udvikle sig.

Hvorvidt de tunge industriens indtog i Grønland kan integreres med samfundets identitet, kommer i høj grad an på samfundet og dets parathed til at integrere dette som en del af deres fremtidsidentitet.

Til gengæld har jeg flere gange, og vil mange gange igen, gjort opmærksom på en type af industri, som passer rigtig fint ind i den essentielle del af den grønlandske kultur og som vil kunne bidrage til samfundsudviklingen på en mere visionær måde end eksempelvis tung industri, hvor argumenterne er rent økonomiske. Nemlig en bæredygtig udnyttelse af naturressourcer.

Hvad jeg forestiller mig er et Arktisk Bioteknologisk Center, gerne i forbindelse med Naturinstituttet og det dertilhørende Klimacenter. Et sådan biotekcenter skal forske i genetiske, molekylære og mikrobielle ressourcer i Grønland, og på baggrund af forskningen medvirke til uddannelse, innovation og erhvervsudvikling. Hvad enten man forsker i bakterielle isolater, enzymer eller plantemolekyler, så kræver det ikke meget af naturen selv, men det giver mulighed for udvikling af viden, der kan være meget værd for Grønland, både økonomisk og samfundsmæssigt.

I forbindelse med mit Ph.d.-projekt ønsker jeg at udvide viden om det bioteknologiske potentiale i Grønland. Derfor har jeg igennem en artikel i forrige uges Sermitsiaq efterspurgt grønlændernes fortællinger om naturen.

Grønlænderne er et fortæller-folk. Det ses tydeligt, når man samles i familierne til kaffemik eller blandt venner. Det er nærmest uundgåeligt, at samtalen retter sig hen på historier om oplevelser man deler, historier som bringer minder frem og får alle til at grine så tårerne triller. Mange af disse fortællinger drejer sig om naturoplevelser.

I min egen familie er der en historie om en dødelig sø. Historien kom af en jagttur for flere generationer siden, hvor familien vandrede langt ind i landet i deres søgen på rensdyr. Da der det år ikke var mange dyr at finde, var de endt med at gå meget længere ind i landet end de før havde været. Vandringerne ledte til fundet af en kulsort sø. Det fortælles at fuglene, der drak af søen, døde. Det er en gammel historie, og hvem ved hvilken oplevelse der egentlig ligger bag ved fortællingen. Men det er interessant, fordi der med stor sandsynlighed i den kolossale grønlandske natur findes ukendte fænomener, som kan være ophav til spændende historier, og som er relevante at forske i.

Med en så enorm natur som Grønlands og med det nære forhold mennesket i Grønland har til naturen, må der findes et utal af denne slags historier. Min forhåbning er, at vi kan samle disse historier fra folket og danne grundlaget for en spændende udvikling af forskningen i Grønland. I og med at det er folkets historier, vil ejerskabet af forskningen også være i Grønland og samfundet vil forhåbentlig finde interesse i forskningen og den udvikling det måtte medføre, vil blive en integreret del af den grønlandske kultur i fremtiden. Det kræver dog bl.a. at man i Grønland tør at tage springet ud i at blive et samfund, der ikke bare forsøger at følge med de andre, men som er villige til at udnytte sine unikke ressourcer til at blive noget mere og sætte målet højt. Hvorfor ikke verdens førende bioøkonomi? Eller eksperter i udvikling af teknologier til energireducerede processer?